

ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Datum advies	9 maart 2018	
Soort advies	zelfstandig advies	
Advies van	Werkgroep VTH	
Portefeuillehouder/datum		
Betreft stuk	:	nvt
ingekomen d.d.	:	nvt
registratienummer	:	nnb
afzender	:	werkgroep VTH
Onderwerp	Verkenning uitvoering VTH taken Het Hogeland	
Algemeen	Behandeling in raad: raadsklankbordgroep	Behandeling in OR: nee Behandeling in GO: nee
	Arhi: is niet van toepassing	
Publicatie besluit:		
Datum informerende raad:		
Datum opiniërende raad:		
Datum besluitvormende raad:		
Ten kennisgeving aan de raad:		
Op openbare besluitenlijst:	nee	
In commissie:		
Persbericht:	nee	

Ontwerpbesluit:

De colleges van de gemeenten Bedum, de Marne, Winsum en Eemsum besluiten dat:

- De VTH taken in de fysieke leefomgeving (WABO, APV, DHW/BW) per 1-1-2019 in eigen beheer worden uitgevoerd;
- De verplichte basistaken worden ondergebracht bij de ODG;
- De specialistische taken worden uitgevoerd in samenwerking met ODG of WO DEAL;
- In de groei naar een eigen afdeling, gedurende de periode 2019 – 2021, in afnemende mate gebruik wordt gemaakt van de diensten van de werkorganisatie DEAL;
- De periode van 2019 tot 2021, te benutten om, in goed overleg met DAL gemeenten, te komen tot een passende en bevredigende oplossing voor de GR WO DEAL, inclusief personeel;
- Het besluit ter informatie aan de raadsklankbordgroep gezonden zal worden;

Voorgeschiedenis/ inleiding

Onze vier gemeenten gaan herindelen en dit heeft consequenties voor de dienstverlening (of taakvervulling op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna VTH) in de fysieke leefomgeving. Dit taakveld vergt bijzondere aandacht omdat we enerzijds te maken hebben met vier gemeenten die taken op een verschillende wijze uitvoeren en anderzijds omdat moet worden voldaan aan wettelijke kwaliteitseisen. Dit advies gaat over de mogelijkheden van en de besluitvormingsroute over de toekomstige uitvoering van VTH.

Een werkgroep, bestaande uit VTH-medewerkers van de vier gemeenten heeft in november 2017 een startnotitie gepresenteerd. De kern van de startnotitie is het voorstel om een drietal scenario's verder uit te werken. Het gaat om de varianten uitvoering in eigen beheer, uitvoering door de werkorganisatie DEAL gemeenten (WO DEAL), de Omgevingsdienst Groningen (ODG) of een combinatie hiervan.

Scenario 1: WO DEAL

In november 2017 hebben de DAL gemeenten schriftelijk laten weten dat zij ook initiatieven nemen voor een herindeling. Hierbij is aangegeven dat VTH-taken bij voorkeur uitgevoerd zouden moeten worden binnen de nieuw te vormen DAL-gemeente. Verder is aangegeven dat het

streven erop gericht is om minder samenwerkingsverbanden en/of GR-en aan te gaan. Tot slot is de mogelijkheid geboden om, indien gewenst, taken af te nemen van de te bouwen organisatie van de nieuw te vormen DAL-gemeente.

Namens de BMW-gemeenten is hierop een reactie gegeven met als inhoud dat de bestaande Gemeenschappelijke regeling WO DEAL op zich een waardevolle uitvoeringsorganisatie is, die het behouden waard is, maar dat inkoop bij een afdeling van de nieuw te vormen DAL-gemeente voorsnag niet wenselijk wordt geacht. In januari 2018 is over dit onderwerp zowel ambtelijk als bestuurlijk overlegd. De uitkomst van beide overleggen is congruent te noemen, namelijk dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt gevoeld als het gaat over de manier waarop met de Gemeenschappelijke regeling WO DEAL wordt omgegaan maar dat Het Hogeland wel verder gaat met het uitwerken van mogelijkheden tot uitvoering van VTH taken. De variant "duurzame samenwerking met de WO DEAL" is om die reden in het verdere proces niet meer meegenomen.

Eemsmond is naast opdrachtgever aan de WO DEAL ook deelnemer/mede-eigenaar. Omdat de DAL gemeenten een fusie hebben voorzien per 1-1-2021 is het mogelijk om voor de periode van 1-1-2019 tot 1-1-2021 een overbruggingsoplossing te realiseren en tevens te benutten voor het uitwerken van een passende en bevredigende oplossing voor deze samenwerking.

Scenario 2: In eigen beheer

Om te beoordelen of het mogelijk is om de VTH taakstelling in eigen beheer uit te kunnen voeren is door een extern bureau onderzoek gedaan in hoeverre aan de wettelijke kwaliteitseisen kan worden voldaan. De kwaliteitseisen hebben betrekking op de verplichte minimale omvang, ervaring en kennisniveau van organisatieonderdelen die VTH taken uitvoeren. Het werkaanbod is hierop niet van invloed. Dit onderzoek, uitgevoerd door MasterMeester heeft uitgewezen dat voor een zeer groot deel aan de wettelijke eisen kan worden voldaan. Voor enkele specialistische taakonderdelen is een vorm van uitbesteding of samenwerking nodig. De voorkeur gaat hierbij in eerste instantie uit naar een samenwerking met de ODG of WO DEAL in de vorm van een maatwerkopdracht.

Op basis van historische gegevens en extrapolatie is een inschatting gemaakt van de te verwachten workload en de daarop gebaseerde benodigde formatie.

In eigen beheer kunnen alle VTH onderdelen met uitzondering van de zogenaamde basistaken (BTP), die verplicht naar de ODG moeten, worden uitgevoerd. Waar het gaat om bestuurlijke betrokkenheid, inwonernabijheid, flexibiliteit, lokale bekendheid en snelheid van handelen biedt uitvoering in eigen beheer voordelen ten opzichte van uitvoering door de ODG.

Scenario 3: ODG

De ODG heeft een plan voor uitvoering geschreven. In het kort komt dit er op neer dat de ODG in beginsel alle WABO taken wel zou willen en kunnen uitvoeren maar dat hun core business toch meer ligt op het milieuvlak. Daarin kunnen zij ook een zekere meerwaarde vertegenwoordigen. Uitvoering door de ODG is niet per definitie efficiënter dan uitvoering in eigen beheer. Onder meer gelegen in de afstand tot het werkgebied ende interne structuur van de organisatie. Daarnaast is de bestuurlijke invloed geringer evenals de directe (aan)sturing. Op gebied van flexibiliteit, lokale kennis en handelingsnelheid is sprake van een achterstand t.o.v. de variant uitvoering in eigen beheer. Tot slot heeft de ODG aangegeven geen invulling te kunnen geven aan uitvoering van taken op gebied van APV, DHW en bijzondere Wetten.

Afweging van de drie scenario's

In onderstaande matrix zijn de hoofdconclusies van de beschreven varianten weergegeven. De volledige matrix, inclusief afwegingskader, is separaat bij dit advies gevoegd.

optie	Kwaliteitscriteria	Burger nabijheid	Volledig pakket	Kosten effectief	Bestuurlijke invloed	Uitvoering	Weging totaal
Het Hogeland, eigen beheer							
Uitvoering geheel door ODG							
Tijdelijke combinatie Hogeland + DEAL							
Inkoop bij afdeling DAL							

afwegingsmatrix

Op basis van de gemaakte afwegingen lijkt de variant "uitvoering in eigen beheer" het meest aan te sluiten bij de geformuleerde afwegingscriteria. Bij deze variant is het bovendien goed mogelijk

om de VTH taken eventueel tijdelijk in combinatie met gedeeltelijke uitvoering door de WO DEAL uit te voeren. Met de invoering van de Omgevingswet per 2021 wordt een groot aantal wetten en regels nog meer op elkaar afgestemd en in elkaar geschoven. Dit maakt, veel meer nog dan nu al het geval is, een integrale belangenafweging op lokaal niveau en daarmee samenhangend afstemming en overleg tussen alle afdelingen die actief zijn in de openbare ruimte, noodzakelijk. Bij omgevingsplannen bijvoorbeeld spelen disciplines als ruimtelijke invulling, maar ook sociale veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en ecologie een belangrijke rol.

Juridische consequenties

In de GR staan de voorwaarden waaronder de samenwerking kan worden beëindigd. Het uittreden zou in beginsel twee kalenderjaren voor uittreding gemeld moeten worden. Dit zou inhouden dat alle deelnemers inmiddels te laat zijn met opzeggen om uiterlijk per 2021 de samenwerking te stoppen. De bestuurders hebben zich echter geconformeerd aan het opteren voor en handelen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De verwachting is dan ook dat over de wijze van ontvlechting uit de GR en het tempo waarin dit gebeurt goede afspraken kunnen worden gemaakt met WO DEAL.

Verder is van belang dat bij een herindeling ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen bijzondere bepalingen gelden. Zo is in de Wet Arhi geregeld dat binnen zes maanden na vorming van de nieuwe gemeente zoveel als nodig 'voorzieningen' kunnen worden getroffen. Hierbij mag worden afgeweken van de samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt met betrekking tot wijziging en opheffing van het samenwerkingsverband en het toe- en uittreden van deelnemers.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering is, op basis van de historische en verwachte workload, een inschatting gemaakt van het benodigd aantal FTE. Voor het primaire proces (vergunningverlening, toezicht en handhaving) is ongeveer 29 fte nodig. Dit komt goed overeen met het totaal van de huidige formatie die bij de gemeenten, WO DEAL en ODG op VTH gebied.

Omdat wordt gerekend met verschillende uitgangspunten is een exacte berekening of vergelijking van kosten nu nog erg lastig. In de bijlage is een tabel opgenomen met voorziene en verwachte kosten voor 2018 en 2019 bij de varianten uitvoering in eigen beheer en uitvoering door de ODG. In alle varianten is ruimte gelaten voor gedeeltelijke uitvoering van taken door de WO DEAL.

	2018 Bestaande situatie	2019 eigen beheer	2019 ODG
VTH taken structureel	€ 3.580.960	€ 3.183.550	€ 3.397.200

Enkele uitgangspunten bij de berekeningen zijn:

- een fte is berekend op € 70.000 aan loonkosten exclusief overhead;
- bij uitvoering in eigen beheer komt formatie over van de ODG en WO DEAL;
- de DVO met de WO DEAL wordt geleidelijk afgeslankt;
- bij volledige uitvoering door ODG blijft 10 fte achter in het Hogeland voor APV ca;
- de uitvoering van VTH 3 slag (gaswinning) is nog deels uitbesteed;

De structurele kosten voor uitvoering van VTH taken worden, bij uitvoering in eigen beheer iets lager geraamd dan bij uitvoering door de ODG. Het spreekt voor zich dat het kostenaspect een belangrijke factor is. De werkgroep VTH adviseert om dit niet doorslaggevend te laten zijn. Waarden als inspelen op actualiteit, burgers nabijheid, korte lijnen en integraal en interactief werken zijn van minstens zo groot belang, mede gelet op de ontwikkeling die de gemeente Het Hogeland voorstaat.

Hoe verder?

Na besluitvorming over de gewenste werkwijze worden de vervolgstappen verder uitgewerkt in een stappenplan. Hierin worden in elk geval een onderstaande onderwerpen opgenomen:

- maken van concrete afspraken met de GR WO DEAL over uitfasering en personeel.
- Maken van concrete afspraken met de GR WO DEAL over het uit te voeren takenpakket 2019- 2020.
- Maken van concrete afspraken met de ODG over het takenpakket na 1-1-2019.

- Uitwerken financiële consequenties (structureel en incidenteel) t.b.v. kadernota / programmabegroting Het Hogeland en programmabegroting Herindeling.
- Inregelen van de eigen werkprocessen per 1-1-2019.

Advies

Resumerend adviseren wij u te besluiten dat:

- De VTH taken in de fysieke leefomgeving (WABO, APV, DHW/BW) per 1-1-2019 in eigen beheer worden uitgevoerd;
- De verplichte basistaken worden ondergebracht bij de ODG;
- De specialistische taken worden uitgevoerd in samenwerking met ODG of WO DEAL;
- In de groei naar een eigen afdeling, gedurende de periode 2019 – 2021, in afnemende mate gebruik wordt gemaakt van de diensten van de werkorganisatie DEAL;
- De periode van 2019 tot 2021, te benutten om, in goed overleg met DAL gemeenten, te komen tot een passende en bevredigende oplossing voor de GR WO DEAL, inclusief personeel;
- Het besluit ter informatie aan de raadsklankbordgroep gezonden zal worden;

Planning en communicatie

Definitieve besluitvorming vindt plaats door de afzonderlijke colleges. In dit geval gaat het over uitvoering van beleid waardoor een raadsbesluit niet nodig is. De colleges nemen een besluit nadat de raadsklankbordgroep is geïnformeerd over dit advies. Hieronder staat een gedetailleerd overzicht van het besluitvormings- en communicatieproces.

14 maart 2018	Programmagroep vergadering
20 maart 2018	Stuurgroep vergadering
22 maart 2018	Afstemming voorstel met WO DEAL
23 maart 2018	Afstemming voorstel met Omgevingsdienst
26 maart 2018	interne informatie en communicatie
26 maart 2018	externe schriftelijke informatie en communicatie
4 april 2018	Raadsklankbordgroep
10 april 2018	Colleges

Communicatie opbouw

Na de *Stuurgroep* vergadering d.d. *20 maart '18* gaat het voorstel naar de raadsklankbordgroep. Het is van belang dat in de tussenliggende periode een aantal belangrijke communicatiemomenten plaatsvinden.

Op *22 maart '18* is er een bestuurlijk overleg met *WO DEAL* waarin zij op de hoogte gebracht worden van het voorstel van de stuurgroep. Zij kunnen op hun beurt de eigen lijnorganisatie inlichten vanaf 26 maart a.s.

Op *23 maart '18* is er een overleg met de Omgevingsdienst Groningen waarin zij bijgepraat worden over de gekozen richting. Zij kunnen op hun beurt de eigen lijnorganisatie inlichten vanaf 26 maart a.s.

De communicatie en informatie wordt verder uitgerold vanaf 26 maart '18 dit gaat van intern naar extern. Wij verschaffen WO DEAL en de Omgevingsdienst de basis kernboodschap voor hun verdere lijncommunicatie.

Intern

26 maart '18	lijncommunicatie	via gemeentesecretarissen
26 maart '18	Intranet	Mascha Elzinga

Dit vraagt speciale aandacht voor medewerkers binnen het domein VTH, van WO DEAL en de Omgevingsdienst. Het voorstel zorgt er namelijk voor dat er een nieuwe opbouw komt van dit taakveld.

Kernboodschap: De gemeente Het Hogeland gaat de VTH taken in de fysieke leefomgeving (WABO, APV, DHW/BW) per 1-1-2019 in eigen beheer uitvoeren.

Het voorstel is om de verwevenheid van Eemsmond in de Werk Organisatie DEAL (Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum) gefaseerd af te bouwen. Dit is gedeeld in een bestuurlijk overleg met de Gemeenschappelijke Regeling DEAL. Er is in de opbouw van de 'nieuwe organisatie' Het Hogeland rekening gehouden met een (eventuele) overgang van een aantal medewerkers van de betrokken Gemeenschappelijke Regelingen naar de nieuw te vormen

gemeente Het Hogeland. Voorgesteld wordt om dit gefaseerd te doen in de periode vanaf 1-1-2019 tot 1-1-2021.

Documenten

Bijlagen

Rapport MasterMeester over voldoen aan kwaliteitscriteria;
Afwegingsmatrix mogelijkheden voor uitvoering;
Globaal financieel overzicht;
Reactie uitvraag ODG;
Idem groep teamleiders.

Ter inzage gelegde
stukken

Adviescommissies

**Collegiale consultatie
incl. naam en datum**

Planning & Control
nvt

Veiligheid & Juridische Zaken
nvt

Personeel & Organisatie
nvt

Communicatie
nvt

Inkoop
nvt

Informatisering & Automatisering
nvt

BEDUM

Opmerking afdeling:			Afdelingshoofd: akkoord/gezien
	akk	bespr	opmerking
secretaris Wiltjer			
burgemeester Van Lente			
wethouder van de Kolk			
wethouder de Vries			
wethouder van Dijk			
besluit d.d.:			

DE MARNE

	akk	bespr	opmerking
secretaris Bottema			
burgemeester Wiersma			
wethouder Berghuis			
wethouder Smits			
wethouder de Visser			
besluit d.d.:			

WINSUM

	akk	bespr	opmerking
secretaris Wiertz			
burgemeester Michels			
wethouder Blok			
wethouder Westerink			
wethouder Verschuren			
besluit d.d.:			

EEMSMOND

	akk	bespr	opmerking
secretaris Meijer			
burgemeester van Beek			
wethouder Berends			
wethouder Bouman			
wethouder Herkströter			
wethouder Sienot			
besluit d.d.:			